

EXPUNERE DE MOTIVE

Secțiunea 1

Titlul actului normativ

Ordonanță de urgență a Guvernului pentru modificarea și completarea Legii nr. 3/2000 privind organizarea și desfășurarea referendumului.

Secțiunea a 2-a

Motivul emiterii actului normativ

1. Descrierea situației actuale

Președintele României a demarat procedura pentru organizarea și desfășurarea referendumului național pentru organizarea, în România, a unui Parlament unicameral, prin anunțul public din data de 24 septembrie 2009, ceea ce impune, de urgență, luarea măsurilor necesare, atât legale cât și tehnice, pentru a se organiza în condiții optime această consultare a electoratului.

Pe de altă parte, având în vedere faptul că, la data de 22 noiembrie 2009 va avea loc scrutinul pentru alegerea Președintelui României, conform Hotărârii Guvernului nr. 985/2009, se impune desfășurarea simultană a celor două procese electorale, ceea ce va determina o reducere a cheltuielilor aferente cu aproximativ 15 milioane euro.

În altă ordine de idei, ca urmare a sesizării Avocatului Poporului, prin Decizia Curții Constituționale nr.392/2007, dispozițiile art.11 alin.(3) au fost declarate neconstituționale, pe motiv că hotărârea prin care Parlamentul își exprima punctul de vedere asupra referendumului inițiat de Președintele României trebuie să se

adopte cu votul *majorității membrilor prezenți*, și nu cum era reglementat prin textul declarat neconstituțional „*prin votul majorității senatorilor și deputaților*”.

Totodată, întrucât în termenul de 45 de zile de la publicarea deciziei Curții Constituționale în Monitorul Oficial al României, Parlamentul nu a pus de acord prevederile declarate neconstituționale cu dispozițiile Constituției României, s-a generat o situație de obstrucționare a exercitării dreptului constituțional al Președintelui României de a stabili referendumul național.

De asemenea, întrucât legislația în vigoare nu prevede un termen în care Parlamentul trebuie să adopte hotărârea referitoare la punctul de vedere față de propunerea Președintelui României, se poate ajunge în situația obstrucționării de către Parlament a unei atribuții constituționale, mai ales în cazul în care obiectivul referendumului l-ar putea reprezenta supunerea arbitrajului corpului electoral a soluționării unui conflict născut între Președintele României și Parlament.

În aceste condiții, se impune completarea Legii nr. 3/2000 cu norme care să înlocuiască textele declarate neconstituționale și care să fie conforme cu legea fundamentală a României.

2. Schimbări preconizate

Prin prezenta ordonanță de urgență se are în vedere, în primul rând, crearea cadrului legal pentru desfășurarea referendumului național pentru organizarea în România a unui Parlament unicameral odată cu scrutinul pentru alegerea Președintelui României, la data de 22 noiembrie 2009.

În al doilea rând, se urmărește completarea Legii nr. 3/2000 cu norme care să înlocuiască textele declarate neconstituționale prin Decizia Curții Constituționale nr.392/2007 și anume introducerea unei norme care să stabilească faptul că hotărârea prin care Parlamentul își exprima punctul de vedere asupra referendumului inițiat de Președintele României va fi adoptată cu votul majorității parlamentarilor prezenți.

De asemenea, pentru a nu se ajunge la în situația obstrucționării de către Parlament a unei atribuții constituționale Președintelui României, mai ales în cazul în care obiectivul referendumului l-ar putea reprezenta supunerea arbitrajului corpului electoral a soluționării unui conflict născut între Președintele României și Parlament, se instituie un termen de 20 zile în care Parlamentul trebuie să se pronunțe cu privire la solicitarea Președintelui.

Stabilirea unui termen de 20 de zile calendaristice de la solicitarea Președintelui în care Parlamentul urmează să-și exprime punctul de vedere nu este de natură a afecta regimul acestei instituții fundamentale a statului. Un astfel de termen are ca scop stabilirea unui traseu clar al procedurii organizării referendumului, deci al unei consultări populare care vizează, inevitabil, probleme fundamentale ale societății.

Comisia Europeană pentru Democrație prin Drept (Comisia de la Veneția) a adoptat, cu prilejul celei de-a 18-a reuniuni din 2006, documentul intitulat *Linii directoare cu privire la organizarea referendumului*. Astfel, în acest document se precizează că în cazul în care Parlamentul are obligația de a transmite un punct de vedere cu privire la organizarea unui referendum trebuie să fie fixat un termen înăuntrul căruia Parlamentul să-și dea acest aviz consultativ; dacă acest termen nu este respectat textul va fi supus la vot fără avizul Parlamentului.

Din aceste punct de vedere, legislația română trebuie modificată și adaptată liniilor directoare trasate de Comisia de la Veneția.

Prin Constituția României nu se interzice organizarea și desfășurarea referendumului simultan cu procesul electoral desfășurat pentru alegerea Camerei Deputaților și a Senatului, respectiv pentru alegerea Președintelui României, ori alegerile pentru Parlamentul European sau alegerile locale. Astfel, având în vedere această posibilitate, pentru raționalizarea cheltuielilor publice generate de cele două scrutine, și pentru a nu se crea un număr foarte mare de secții de votare, a fost introdusă o prevedere prin care referendumul să se realizeze în cadrul aceluiași

secții de votare, operațiunile electorale fiind îndeplinite de către aceleași birouri electorale.

Etapele procedurale ce trebuiesc parcurse în organizarea și desfășurarea referendumului sunt:

a. anunțarea public de către Președinte a intenției de a organiza un referendum național;

b. consultarea Parlamentului de către Președinte cu privire la tema sau temele referendumului și la data organizării acestuia.

c. emitere de către Parlament a unei hotărâri prin care să-și transmită punctul de vedere cu privire la oportunitatea organizării unui referendum. Punctul de vedere al Parlamentului este consultativ pentru Președintele României.

Având în vedere cele de mai sus, precum și faptul că Președintele României a demarat procedura pentru organizarea și desfășurarea referendumului prin anunțul public din data de 24 septembrie 2009 cu privire la tema și data referendumului, trebuiesc luate, de urgență, măsurile necesare, atât legale cât și cele tehnice, pentru a se putea organiza în condiții optime a acestui referendum.

3. Alte informații

Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.

Secțiunea a 3-a

Impactul socioeconomic al prezentului act normativ

1. Impact macroeconomic

Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect

2. Impactul asupra mediului de afaceri

Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.

3. Impactul social

Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.

4. Impactul asupra mediului

Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.

5. Alte informații

Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.

Secțiunea a 4-a

Impactul financiar asupra bugetului general consolidat, atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani)

Secțiunea a 5-a

Efectele prezentului act normativ asupra legislației în vigoare

1. Proiecte de acte normative suplimentare

În aplicarea prezentului act normativ Guvernul va emite hotărârile corespunzătoare.

2. Compatibilitatea prezentului act normativ cu legislația comunitară în materie

Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.

3. Decizii ale Curții Europene de Justiție și alte documente

Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.

4. Evaluarea conformității

Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.

5. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente

Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.

Secțiunea a 6-a

Consultările efectuate în vederea elaborării prezentului act normativ

1. Informații privind procesul de consultare cu organizațiile neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate

Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.

2. Fundamentarea alegerii organizațiilor cu care a avut loc consultarea precum și a modului în care activitatea acestor organizații este legată de obiectul proiectului de act normativ

Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.

3. Consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale, în situația în care proiectul de act normativ are ca obiect activități ale acestor autorități, în condițiile Hotărârii Guvernului nr. 521/2005 privind procedura de consultare a structurilor asociative ale autorităților administrației publice locale la elaborarea proiectelor de acte normative

Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.

4. Consultările desfășurate în cadrul consiliilor interministeriale în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr.750/2005 privind constituirea consiliilor interministeriale permanente

Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.

5. Informații privind avizarea de către:

a) Consiliul Legislativ

Proiectul prezentului act normativ a fost avizat favorabil de Consiliul Legislativ, prin avizul nr..

b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării

Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.

c) Consiliul Economic și Social

Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.

d) Consiliul Concurenței

Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.

e) Curtea de Conturi

Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.

6. Alte informații

Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect

Secțiunea a 7-a

**Activități de informare publică privind elaborarea
și implementarea prezentului act normativ**

**1. Informarea societății civile cu privire la necesitatea elaborării actului
normativ**

Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.

**2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra
mediului în urma implementării actului normativ, precum și efectele asupra
sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice**

Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.

3. Alte informații

Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect

Secțiunea a 8-a

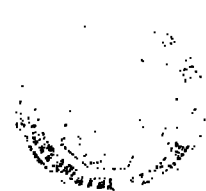
Măsuri de implementare

**1. Măsurile de punere în aplicare a actului normativ de către autoritățile
administrației publice centrale și/sau locale - înființarea unor noi organisme
sau extinderea competențelor instituțiilor existente**

Nu sunt necesare.

2. Alte informații

Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.

Față de cele prezentate, a fost elaborat proiectul de lege anexat, în vederea aprobării Ordonanței de urgență a Guvernului pentru modificarea și completarea Legii nr. 3/2000 privind organizarea și desfășurarea referendumului, pe care îl supunem Parlamentului spre adoptare.

PRIM-MINISTRU

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'E. Boc', followed by a horizontal line extending to the right.

EMIL BOC

TABEL COMPARATIV

la proiectul de Ordonanță de urgență a Guvernului

privind modificarea și completarea Legii nr. 3/2000 privind organizarea și desfășurarea referendumului

Nr. crt.	Legii nr. 3/2000 privind organizarea și desfășurarea referendumului	Propuneri de modificare	Motivare
1.	(2) Referendumul este valabil dacă la acesta participă cel puțin jumătate plus unul din numărul persoanelor înscrise în listele electorale	<p style="text-align: center;">1. Alineatul (2) al articolului 5 se modifică și va avea următorul cuprins:</p> <p style="text-align: center;">„(2) Referendumul este valabil dacă la acesta participă cel puțin jumătate plus unul din numărul persoanelor înscrise în listele electorale permanente.”</p>	Pentru unitate de exprimare s-a introdus termenul „permanente”, dat fiind că în Legea nr.35/2008 și Legea nr.370/2004 se folosește sintagma „listele electorale permanente”
2.	<p>ART. 11. - (1) Președintele României, după consultarea Parlamentului, poate cere poporului să își exprime voința prin referendum cu privire la probleme de interes național.</p> <p>(2) Problemele care se supun referendumului și data desfășurării acestuia se stabilesc de Președintele României, prin decret.</p>	<p>2. La articolului 11, după alineatul (2) se introduc două noi alineate, alin.(3) și (4), care vor avea următorul cuprins:</p> <p style="text-align: center;">„(3) Punctul de vedere al Parlamentului asupra referendumului inițiat de Președintele României urmează să fie exprimat, printr-o hotărâre adoptată în ședința comună a celor două Camere, cu votul majorității deputaților și senatorilor prezenți, în termenul de cel mult 30 de zile calendaristice de la solicitarea Președintelui.</p> <p style="text-align: center;">(4) Dacă Parlamentul nu își transmite punctul de vedere</p>	Ca urmare a sesizării Avocatului Poporului, prin Decizia Curții Constituționale nr.392/2007 dispozițiile art.11 alin.(3) au fost declarate neconstituționale, pe motiv că hotărârea prin care Parlamentul își exprima punctul de vedere asupra referendumului inițiat de Președintele României trebuie să se

în termenul stabilit la alin.(3), Președinte României emite decretul privind organizarea referendumului după expirarea acestui termen, procedura constituțională de consultare a Parlamentului considerându-se îndeplinită.”

adopte cu votul *majorității membrilor prezent*, și nu cum era reglementat prin textul declarat neconstituțional „prin *votul majorității senatorilor și deputaților*”, și a faptului că în termenul de 45 de zile de la publicarea deciziei Curții Constituționale Parlamentul nu a pus de acord prevederile neconstituționale cu dispozițiile Constituției României, situație care conduce la obstrucționarea exercitării acestui drept constituțional al Președintelui României, este necesară punerea de acord a acestor prevederi.

De asemenea, întrucât legislația în vigoare nu prevede un termen în care Parlamentul trebuie să adopte hotărârea referitoare la punctul de vedere față de propunerea Președintelui României, se poate ajunge în situația obstrucționării de către Parlament a unei atribuții constituționale, mai ales în cazul în care obiectivul referendumului l-ar putea reprezenta supunerea

			arbitrajului corpului electoral a soluționării unui conflict născut între Președintele României și Parlament.
3.		<p>3. După articolul 15 se introduce un nou articol, art.15¹, cu următorul cuprins:</p> <p>Art.15¹. – (1) În situația în care, referendumul are loc simultan cu procesul electoral desfășurat pentru alegerea Camerei Deputaților și a Senatului, respectiv pentru alegerea Președintelui României, ori alegerile pentru Parlamentul European sau alegerile locale, organizarea și desfășurarea referendumului se realizează potrivit prevederilor Legii nr.35/2008 pentru alegerea Camerei Deputaților și Senatului și pentru modificarea și completarea Legii nr. 67/2004 pentru alegerea autorităților administrației publice locale, a Legii administrației publice locale nr.215/2001 și a Legii nr.393/2004 privind statutul aleșilor locali, a Legii nr.370/2004 pentru alegerea Președintelui României, cu modificările și completările ulterioare, respectiv a Legii nr.33/2007 privind organizarea și desfășurarea alegerilor pentru Parlamentul European, după caz.</p> <p>(2) În situația prevăzută la alin.(1) ambele scrutine se realizează în cadrul aceluiași secții de votare, operațiunile electorale fiind îndeplinite de către aceleași birouri electoral,</p>	<p>Prin Constituția României nu se interzice organizarea și desfășurarea referendumului simultan cu procesul electoral desfășurat pentru alegerea Camerei Deputaților și a Senatului, respectiv pentru alegerea Președintelui României, ori alegerile pentru Parlamentul European sau alegerile locale. Astfel, având în vedere această posibilitate, pentru raționalizarea cheltuielilor publice generate de cele două scrutine, și pentru a nu se crea un număr foarte mare de secții de votare, a fost introdusă o prevedere prin care referendumul să se realizeze în cadrul aceluiași secții de votare, operațiunile electorale fiind îndeplinite de către aceleași birouri electorale.</p>

		<p>constituite potrivit legii.</p> <p>(3) Guvernul stabilește prin hotărâre, programul calendaristic pentru realizarea acțiunilor necesare pentru referendum, bugetul și cheltuielile necesare în vederea organizării și desfășurării scrutinului, modelul copiei listei electorale permanente, modelul copiei de pe lista electorală suplimentară sau, după caz, modelul tabelelor electorale, modelul ștampilei Biroului Electoral Central, a Biroului Electoral Județean, a Biroului Electoral al Municipiului București, a biroului electoral pentru secțiile de votare din străinătate, modelul ștampilei de control a secției de votare și modelul ștampilei cu mențiunea „VOTAT”, modelul buletinului de vot, modelul timbrului autocolant, condițiile de tipărire gestionare și utilizare a acestora, măsurile care trebuie luate de autoritățile publice centrale și locale pentru buna organizare și desfășurare a scrutinului.”</p>	
4.	<p>ART. 20. - (1) Cetatenii care locuiesc în altă localitate decât cea în care își au domiciliul pot solicita primarului din acea localitate înscrierea lor în liste electorale suplimentare. Cu 3 zile înainte de data referendumului nu se mai pot face înscrieri în aceste liste</p>	<p>4. Alineatul (1) al articolului 20 se modifică și va avea următorul cuprins:</p> <p>„(1) Cetățenii cu reședința în altă localitate decât cea în care își au domiciliul, pot solicita primarului din acea localitate, în cazul organizării unor referendumuri locale, înscrierea lor pe liste suplimentare. Cu 3 zile înainte de data referendumului nu se mai fac înscrieri în aceste liste.”</p>	<p>Reședința reprezintă dovada prin care un cetățean locuiește în altă localitate decât în cea în care își are domiciliul.</p>

5.	<p>ART. 26. - (1) Birourile electorale de circumscripție ale județelor și al municipiului București, ale comunelor, orașelor și municipiilor, precum și birourile electorale ale secțiilor de votare se compun dintr-un președinte și cel mult 6 delegați ai partidelor politice reprezentate în Parlament*), în cazul referendumului național, sau ai partidelor politice reprezentate în consiliul local sau județean, în cazul referendumului local.</p>	<p>5. Alineatul (1) al articolului 26 se modifică și va avea următorul cuprins:</p> <p>„(1) În cazul referendumurilor locale, birourile electorale de circumscripție ale județelor și al Municipiului București, ale comunelor, orașelor și municipiilor, precum și birourile electorale ale secțiilor de votare se compun dintr-un președinte și cel mult șase delegați ai partidelor politice reprezentate în Parlament sau ai partidelor politice reprezentate în consiliul local sau județean.”</p>	<p>Birourile electorale de circumscripție se vor stabili potrivit acestei reglementări, dat fiind că pentru referendumul de interes național nu mai există circumscripții electorale ci numai colegii uninominale sau o singură circumscripție națională.</p>
6.	<p>Art. 43¹ - (1) Procesul-verbal pentru consemnarea rezultatului referendumului, însoțit de buletinele de vot nule și cele contestate, de contestațiile formulate și de listele electorale suplimentare completate la secția de votare, va fi înaintat biroului electoral de circumscripție de către președintele biroului electoral al secției de votare, însoțit de cel puțin 2 membri ai biroului, stabiliți prin tragere la sorti, și de paza militară.</p> <p>(2) Buletinele de vot folosite, cele neîntrebuțate și</p>	<p>6. Articolului 43¹ se modifică și va avea următorul cuprins:</p> <p>„Art.43¹. - (1) Procesul-verbal pentru consemnarea rezultatului referendumului, însoțit de buletinele de vot nule și cele contestate, de contestațiile formulate și de copiile listelor electorale permanente și tabelele electorale completate la secția de votare, în cazul referendumului național, respectiv copiile listelor electorale permanente și listele electorale suplimentare, în cazul referendumului local, vor fi înaintate la biroul electoral ierarhic superior, de către președintele biroului electoral al secției de votare, însoțit de 2 membri ai biroului, stabiliți prin tragere la sorti, și de paza militară.</p> <p>(2) Buletinele de vot folosite, cele neîntrebuțate și</p>	<p>S-au eliminat listele electorale suplimentare în cazul referendumului național, dat fiind că în Legea nr.35/2008 și Legea nr.370/2004 se folosesc sintagmele „tabele electorale” și „listele electorale permanente”</p>

cele anulate, stampilele de la secția de votare, copiile de pe listele electorale permanente și listele electorale speciale, folosite în secția de votare, se depun spre arhivare la judecătoria la care este arondată unitatea administrativ-teritorială pe raza căreia se află secția de votare.

(3) Copiile de pe listele electorale permanente și listele electorale speciale vor fi pastrate, în conformitate cu prevederile Legii Arhivelor Naționale nr. 16/1996, cu modificările și completările ulterioare, în arhiva judecătorilor, separat de celelalte documente și materiale electorale și de documentele acestor instanțe, pentru a putea fi consultate în vederea depistării unor eventuale voturi multiple.

(4) Procesul-verbal întocmit de biroul electoral de circumscripție, însoțit de toate procesele-verbale ale secțiilor de votare din circumscripție și de listele electorale suplimentare primite, precum și de contestațiile formulate, va fi înaintat la Biroul

anulate, ștampilele de la secția de votare se depun spre arhivare la judecătoria la care este arondată unitatea administrativ-teritorială pe raza căreia se află secția de votare.

(3) În cazul referendumului național, procesele-verbale întocmite de birourile electorale ale secțiilor de votare din străinătate, însoțite de toate întâmpinările și contestațiile privitoare la operațiunile electorale ale biroului electoral al secției de votare, sunt transmise prin mijloace electronice la biroul electoral pentru secțiile de votare din străinătate, prin grija reprezentanțelor diplomatice, în cel mult 24 de ore de la primirea acestora. Exactitatea datelor din aceste procese-verbale este confirmată de către președintele sau locțiitorul biroului electoral pentru secțiile de votare din străinătate, care consemnează și ștampilează documentele primite. Procesele-verbale contrasemnate sunt utilizate în centralizarea rezultatului votării.

(4) Procesul-verbal întocmit de birourile electorale județene, ale sectoarelor Municipiului București respectiv al biroului electoral pentru secțiile de votare din străinătate, în cazul referendumurilor naționale, însoțit de toate procesele-verbale ale secțiilor de votare din subordine, împreună cu

	<p>Electoral Central.</p> <p>(5) Biroul Electoral Central va înainta listele electorale suplimentare Autorității Electorale Permanente, care le va verifica în vederea depistării eventualei existente a unor voturi multiple, în termen de 60 de zile de la data referendumului. În situația în care Autoritatea Electorală Permanentă va constata existența unor persoane care și-au exercitat votul de mai multe ori, va sesiza organele de urmărire penală în aplicarea prevederilor art. 54 alin. (2)</p>	<p>copiile listelor electorale permanente respectiv tabelele electorale utilizate, precum și contestațiile nerezolvate va fi înaintat la Biroul Electoral Central.</p> <p>(5) Biroul Electoral Central va înainta copiile listelor electorale permanente respectiv tabelele electorale utilizate în cadrul secțiilor de votare Autorității Electorale Permanente, care le va verifica în vederea depistării eventualelor voturi multiple, în termen de 60 de zile de la data referendumului. În situația în care Autoritatea Electorală Permanentă va constata existența unor persoane care și-au exercitat votul de mai multe ori, va sesiza organele de urmărire penală în aplicarea prevederilor art. 54 alin. (2).”</p>	
7.		<p>8. Anexele nr.2, 3 și 4 se modifică și se înlocuiesc cu anexele nr.1, 2 și 3 la prezenta ordonanță de urgență.</p>	<p>Ca urmare a modificărilor și completările survenite, se impune actualizarea acestor anexe.</p>
8.		<p>Art.II. - Legea nr.3/2000 privind organizarea și desfășurarea referendumului, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 84 din 24 februarie 2008, cu modificările și completările ulterioare, precum și cu cele aduse prin prezenta ordonanță de urgență, se va republica, după aprobarea acesteia prin lege, dându-se textelor o nouă numerotare.</p>	